

The Passion is de jaarlijkse belichaming van doodgekookte omroepkitsch

Posted on 9 april 2026 by Hans Van Willigenburg

Omroepverenigingen waren in Nederland ooit een garantie dat er verschillende geluiden in de publieke discussie te horen waren. Bij de EO bijvoorbeeld was veel, zo niet alles, erop gericht om kijkers tot het christelijk geloof te bekeren. Ook legden allerlei dominees, tegen de achtergrond van een grijs gordijn of een gekruisigde Jezus, uit dat op relationele en seksuele frivoliteiten niet bepaald Gods zegen rustte.

Voorbeeld: lange tijd werd seks hebben met iemand van hetzelfde geslacht bij de EO omzichtig besproken, zo niet afgeraden, en de *hardliners* binnen de omroep suggereerden dat praktisering ervan wel eens een ticket naar de hel zou kunnen betekenen. Je kunt deze boodschap vanuit de huidige moraal als homofoob of eng-conservatief karakteriseren, maar één ding moet je de toenmalige EO nageven: de deal, hemel of hel, liet niets aan duidelijkheid te wensen over. De onheilspellende EO-profeten waren voor niet-gelovigen een bron van vermaak.

Ideologische drab

Pal tegenover de EO stond ooit een links-vrijzinnige omroep als de VPRO, die voortdurend de randen van het fatsoen opzocht. Onder de bezielende leiding van kunstenaar en regisseur Wim T. Schippers, schepper van onvergetelijke series als *De Fred Haché Show*, *Het is weer zo laat* (beter bekend als *Waldolala*) en *We zijn weer thuis*, vergaapte het publiek zich aan veel provocerend bloot, voorgekookte schuttingtaal en bewuste ontheiliging van nationale en religieuze symbolen. Menige puber werd door ouders van het kijken naar de VPRO weerhouden (de klik van de uitknop staat in heel wat geheugens gegrift). Bij de huidige NPO-leiding zouden Schippers' destijds avant-gardistische series wegens 'seksisme' of 'goedkope stereotypering' een voor een, en zonder enige aarzeling, van tafel worden geveegd.

Vergeleken met die overzichtelijke verschillen van toen, en de relatieve eenvoud je eigen positie daarbinnen te bepalen, is de NPO nu een non-descripte *escape room* geworden. Omroepen grossieren in ideologische D66-*drab* waar je alle programmagenres – van quizzen tot realityshows, en van dramaseries tot datingprogramma's – moeiteloos onder kunt scharen. Waardoor bijna niemand nog weet, zo blijkt ook uit onderzoek, welk programma bij welke omroep hoort.

De ultieme, inhoudsloze, pseudo-geïnspireerde NPO-*drab* is de jaarlijkse opvoering van *The Passion*. Zoals bij elk programma dat langs de NPO-leiding moet, wordt het stickertje 'verbindend' erop geplakt. Hetgeen in de praktijk betekent dat er noch muzikaal, noch theatraal, noch vocaal, noch religieus iets werkelijk van de grond komt, maar tevens niemand zich bedreigd of beledigd hoeft te voelen: tot grote tevredenheid van de NPO-bestuurders.

Voor degenen die *The Passion* niet kennen, of er met een boog omheen lopen zodra ze er iets van mee dreigen te krijgen: het is een wezenloos aandoende mengeling van liturgie, show, traditie, *reality*, spektakel, soap, circus en roddelblad. Om die laatste twee toe te lichten: 'circus', omdat de acteur die Jezus speelt een lichtgevend kruis door een uitverkozen stad of gemeente in Nederland torst. En 'roddelblad' omdat er zowat het hele jaar door wordt gespeculeerd over wie er in de volgende versie Jezus, Pilatus, Judas, Barabbas en Maria mogen spelen.

Bleef *The Passion* maar bij een lachwekkend, volledig uit balans geraakt naspelen van het Paasverhaal te midden van parkeerpaaltjes, lingeriewinkels, glasbakken, snackbars en verkeersdrempels, maar nee. Vanaf het moment dat de EO er in 2020

de brui aan gaf wegens hoge kosten en een te complexe organisatie, heeft KRO-NCRV het stokje overgenomen en de resterende aanspraken van *The Passion* iets meer te zijn dan een inspiratieloze omroepbonzenvergadering in de kiem gesmoord. Er zijn 'wereldse' elementen aan toegevoegd, mede dankzij een Excel-sheet van etnische groeperingen in Nederland die allemaal – hoe gekunsteld en tenenkrommend ook – een plekje moeten krijgen in de happening.

Leegte vullen

Wie vervolgens de onmenselijke prestatie heeft geleverd de versie van 2026 volledig uit te kijken, met de Drentse gemeente Dwingeloo als decor, heeft geproefd van de potsierlijke pogingen zelfs die paar kleine flintertjes contemplatie waartoe het Paasverhaal mogelijk aanzet, die beetjes verbeelding waarop een beroep wordt gedaan, te doorkruisen met legendarisch misplaatste straatinterviews van KRO-coryfee Anita Witzier. Zogenaamd spontaan – maar zichtbaar ingestudeerd – hield ze microfoons onder mensen hun mond die het afgelopen jaar een naaste hadden verloren of zelf een vervelende diagnose hadden moeten slikken; een, los van het werkelijke leed, afschuwelijke exploitatie van wat die mensen te vertellen hadden, alsmede een hoogst karakterloze poging de leegte van *The Passion* met reële *emotie* op te vullen.

Alsof het allemaal nog niet wansmakelijk genoeg is, zijn hedendaagse omroepverenigingen deels publicitaire roeptoeters voor hun eigen handel, ofwel, waar ze kunnen, wenden ze hun zendtijd aan om door te verwijzen naar eigen programma's die ze een kontje willen geven qua kijk- en/of luistercijfers. Zo ook in de aanloop naar *The Passion*. Het 'Hoofd Levensbeschouwing' van KRO-NCRV (vul de salarisschaal zelf maar in) mocht op Radio 1 verheugd komen vertellen hoeveel organisatie het vergt om jaarlijks *The Passion* op touw te zetten, welke immense draaiboeken er afgewerkt moeten worden om wat soapsterren en volkszangers (verkleed als Bijbelfiguren) door je gemeente te laten banjeren en hoe verhit alweer de strijd was om, ongetwijfeld ten koste van miljoenen gemeenschapsgeld, de 2027-versie van *The Passion* binnen te slepen.

Hilarisch diepte- annex hoogtepunt was het inbellen van een zowat laatste, ronduit bozige mannenbroeder die zich beklaagde dat het uitzendtijdtip van *The Passion* zich, naar de letter van de Bijbel, slecht verhield met de volgorde van de religieuze dagen rondom Pasen. En dat *The Passion* wat hem betreft maar op een datum

uitgezonden mocht worden, namelijk Goede Vrijdag, als de kruisiging van Jezus wordt herdacht.

Het 'Hoofd Levensbeschouwing' van KRO-NCRV had merkbaar moeite met de rigide overblijfselen van wat ooit het christelijk geloof heette te zijn. Je hoorde hem zowat een aanloop nemen naar de zinsnede dat de inbeller 'niet moest zeuren' en 'met zijn tijd mee moest gaan', maar in plaats daarvan zei hij, onbedoeld, iets nog veel explosievers.

De betreffende omroepbons gaf namelijk *live* op Radio 1 toe dat *The Passion* inzake kijkcijfers niet mocht lijden onder Champions League-uitzendingen en andere voetbalprogramma's. Voor zover nog de indruk bestond dat de 'Hoofd Levensbeschouwing' van KRO-NCRV religieus geïnspireerd zou zijn of het anderszins als zijn taak opvatte christelijke waarden door te geven, dan was die betovering voorgoed doorbroken.

Snoeihard scoren

The Passion moest, zo bleek, snoeihard scoren en zijn baan moest intact blijven, of Jezus nu wel of niet aan een kruis had gehangen. De bellende mannenbroeder ontplofte haast van woede, maar de dienstdoende presentatrice ontbrak vrij bruut de verbinding. Je mag in Nederland, kortom, gesubsidieerd en wel 'verbinden' tot je scheel ziet, maar kerkgangers die de Bijbel serieus nemen, en er nog echte betekenis aan hechten, bek je gewoon af. Die mag je excluderen.

Als het kijken van *The Passion* voor een ding goed is, is het voor een reële inschatting van de diepte van het restant aan geestesleven in Nederland.

Surfplankdiepte.

Wynia's Week** verschijnt 156 keer per jaar en wordt **volledig mogelijk gemaakt** door de donateurs. Doet u mee? **Doneren kan zo**. **Hartelijk dank!